

בְּעִזְהֵי"ת

שו"ת רשמי שאלה

מאת

רבי ישראל משה זצ"ל

אב"ד קראניק

בן דורו וחבירם של רבינו עקיבא אייגער זצ"ל, והחור"ד, ועוד
נדפס בווארשא בשנת תקע"א

★

שו"ת ריב"ם שנייטוך

מאת

רבי יוסף בן רבי מאיר שנייטוך זצ"ל

אב"ד פריידנטאל

תלמידו של הרב בגדי כהונה, ורבי נתן אדלער זצ"ל

★

ספר חושן ואפוד

על הלכות מצרנות

מאת

רבי יצחק זאב אמסיל זצ"ל

ראב"ד בעיר סטראפקוב, ואח"כ אבד"ק בזבארוב

יצא לאור ע"י

הוצאת

תורה אור

יצא לאור ע"י
הוצאת
תורה אור

TORAH OHR
152 RUTLEDGE ST.
BROOKLYN N.Y. 11211
(718) 797-9166

שארית ישראל לא יעשו עוולה
איסור השגת גבול ידוע
נדפס שנת תש"נ לפ"ק

כל הזכויות שמורות
להמו"ל מחדש
הוצאת "תורה אור" ברוקלין

הקדמת המוציאים לאור עולם

ישמחו הלומדים ויגילו ההוגים, בהגלות נגלות לנו שלשה ספרי יקרי המציאות, אשר זה זמן כביר למעלה ממאה וחמשים שנים אינם נמצאים, ועכשיו הדפסנו אותם ברוב פאר שלשה בכרך אחד לתועלת הלומדים והמעיינים, ויהי רצון שחפץ השם יצליח בידינו, שהמקום יהיה בעזרינו, שנוכל להמשיך פעולתינו, להדפיס עוד ספרים הנחוצים ואינם נמצאים.

(א) וזה אשר יצא ראשונה, ספר **שו"ת רשמי שאלה** אשר נדפס בווארשא בשנת תקע"א, וזה היה כמעט מן הספרים הראשונים אשר נדפסו שמה, ונתחבר ע"י המה"ג מוה"ר **ישראל משה זצ"ל** אשר היה מילדי העיר **ליסא** ואח"כ היה אבד"ק **קארניק** שנים רבות משנת תקמ"א ואילך, והיה מגזע היחוס, כי אביו ה"ה המה"ג הגאון מוה"ר **ארי' ליב זצ"ל** אשר היה הראב"ד דק"ק **ליסא** היה נכד של הגאון בעל **זרע יצחק** על המשניות, וגם להגאון בעל **נזר הקודש** על המדרש רבה.

המחבר כנראה מתוך ספרו קיבל תורתו אצל בן דודו ה"ה הגאון המופלג מוה"ר **אלחנן אבד"ק שאטלאנד**, ובעל המחבר ספר הנורא **סדרי טהרה** על הלכות נדה, כי אביו הגאון מוה"ר **ארי ליב** היה דודו של הסדרי טהרה, ועיין ג"כ בספרו בסימן קפ"ח שהביא תשובה הימנו והירבה לפלפל עמו שם יע"ש, המחבר דילן היה בדורם וגם חבירם של הגאונים האדירים הגאון הגדול מוה"ר **עקיבא אייגר זצ"ל**, והגאון הגדול מוה"ר **יעקב מליסא** בע"מ ספר **חזות דעת** ועוד, ובספר דילן הירבה לפלפל עמהם וישנו כמה תשובות מהם ג"כ, גם הירבה לפלפל עם הגאון מוה"ר **יהודא ליב מרגליות אבד"ק פפד"א** בע"מ ספר **שו"ת פרי תבואה**, ועם הגאון מוה"ר **טעבלע מליסא**, ועם הגאון מוה"ר **צבי הערש מזאמשט** בעמ"ס **שו"ת תפארת צבי**, ועוד עם הרבה גדולי דורו של מאז הנודעים לשבח ולתהלה.

וחיבה יתירה הוא לנו שהגאון בעל **פתחי תשובה** הירבה להביא דברי המחבר בכמה מקומות באה"ע ובחו"מ ועי"ז נצמאו כל המעיינים אחר דברי המחבר לראות דבריו במקורם הראשון, וכנראה לא היה עדיין לפניו בעת שחיבר ספרו פ"ת על יו"ד.

הספר נחלק לג' חלקים, החלק ראשון הוא **שו"ת** על ארבע חלקי ש"ע בחריפות ובקיאות עצום, והחלק השני הנקראת **מועד קטן** הוא פילפולים ודרשות על סדר המועדים, ממנו, ומהגאון אביו זצ"ל, והחלק ג' הוא **דרשות** של מוסר אשר הגיד לפני עם ועדה.

(ב) הספר השני הוא **שו"ת ופסקים "ריב"ם שנייטוין"** מאת הגאון מוה"ר **יוסף בן רבי מאיר שנייטוין**, אשר חי בזמן הגאונים החת"ס והגאון מוה"ר **עקיבא אייגר זצ"ל**, המחבר היה מילדי העיר **פיורדא**, ושם קיבל עיקר תורתו מרבו המובהק מוה"ר **משולם זלמן אבד"ק פיורדא**, ובע"מ שו"ת **בגדי כהונה**, ו**משען המים** עה"ת, וגם היה משמעו לקחו של הגאון המפורסם החסיד שבכהונה מוה"ר **נתן אדלר זצ"ל**, ומשם עלה ונתעלה עשר מעלות עד שנתקבל לאב"ד דק"ק **פרידנטאהל** במדינת אשכנז, וישב שם על כסא הוראה ארבעים שנה, גם אחיו היה גאון עצום ונתקבל לא' שבדייני ק"ק **פיורדא**, ולבסוף ימיו נסע לאה"ק תובב"י.

הגאון המחבר היה מאוד נחבא אל הכלים ולכן לא התפרסם הרבה בימיו, רק אותן שהכירו אותו ידעו שהוא מגדולי הרבנים בזמנו, כמ"ש הגה"ק מבאבוב בהסכמתו ע"ש, וגם הגאון מוה"ר שלמה סופר בן הכתב סופר ואבד"ק בערגסאז כתב וז"ל "דבר ברור הוא זה, וזאת שמעתי שהיה חסיד גדול עד מאוד, ולמדן גדול, ומתמיד בלמודו כמעט לא פסק גרסא מפימיה, ומופלג ביראה" עכ"ל, אך דא עקא כי המחבר לא השאיר אחריו נין ונכד רק בן חגור א' היה לו, וע"כ לא באו הכתבים לכלל הדפסה עד כחמשים שנה. ועוד אחר פטירת המחבר והיו הכת"י מטושטשים ומעורבים מאוד עד שקם מוה"ר שמואל זאנוויל מק"ק ראדעמישלע ומפני טעם שהיה לו כמ"ש בהקדמת המו"ל יגע מאוד וסדרם והוציאם לאור עולם לעשות נחת רוח להמחבר, ופוק חזי כי ממש כל גדולי הדור דאז נתנו עידיהם על ספר זה.

וזאת למודעה כי אחרי אשר הכתב יד היה מונח זמן הרבה והיה מעורבים מאוד כמ"ש הגאון אב"ד דפריינדענטאהל, נתערבו בתוכו תשע תשובות הראשונות של ספר תרומת הדשן, וכנראה שהיו חסרים מטופס ספר תרומת הדשן של המחבר, והעתיקם לעצמו למלאות חסרונם, וברוב הימים נתערבו בתוך כ"י של המחבר וחשבו המו"ל כי הם תשובותיו של המחבר, וכבר העיר ע"ז ר' ראובן מרגליות בקרית ספר, ובאמת כבר קדמו בספר תולדות קול אריה ועוד ספרים אחרים, ובאמת לאו חדית הוא, כי כזה אירע ג"כ לגדולי עולם אחרים, כמו שו"ת צמח צדק - ועבודת הגרשוני, ושו"ת השיב משה - ואבני נזר, ושו"ת דבר חיים - ומאורות נתן, ועוד, וראוי לציין זאת ואלו הם: (א) ת"ה סי' א' - ריב"ם שנייטוך סי' י"א. (ב) ב' - ה' ג' ג' ו'. (ד) ד' - י"ח. (ה) ה' - ז'. (ו) ו' - ח'. (ז) ז' - ט'. (ח) ט' - ל"ג. (ט) י' - י'.

(ג) הספר השלישי הוא ספר הנפלא **חושן ואפור על הלכות מצרנות**, ונדפס בשנת תרע"ג בבארטפעלד, ושוב לא ראה אור הדפוס, והוא ספר הפלא ופלא שהמחבר נשתטח על כל סעיף וסעיף של כל הלכות מצרנות ולא הניח דבר גדול או קטן שלא בארו, והוא מן ההלכות השכיחים ביותר ובפרט בזמנינו.

המחבר הגאון מוה"ר **יצחק זאב אמסיל** זצ"ל היה בן הרה"צ מוה"ר פרץ אמסיל אשר היה שלשלת היוחסין, נכדו של הרבה גדולי ישראל, ומהם הגאון בעל **פתחי נדה** אחיו של בעל **ברית כהונת עולם**, ובעל **סמיכת חכמים**, ו**תיו"ט**, ו**מהר"ל מפראג** ועוד, וידוע אשר הגה"ק בעל **בני יששכר** היה השושובין שלו בעת חופתו שהיה אז בן י"ד שנים, ונשק אתו הבני יששכר זי"ע על מצחו, וברכו שיזכה להעמיד דור ישרים, ונתקיימה ברכתו במלואו, ואם כי כל בניו היו גדולים בתורה וחסידות, זכה לשני בנים שהיו מפורסמים ביותר, ה"ה הגאון מוה"ר **אליעזר זאב** זצ"ל שהיה אבד"ק **לאגמעץ** והיה מפורסם מאד לגאון וביותר לבעל מקובל עצום, וגם המחבר דילן הגאון מוה"ר **יצחק צבי** זצ"ל.

המחבר דילן נולד בעיר **סטראפקוב** ונתגדל שם, ואז היה שם הגאב"ד הגה"ק **משינאווע** זי"ע, וכמעט נתגדל בביתו כי היו לומד עם בניו הקדושים, ואח"כ עלה ונתעלה לראב"ד בעיר **סטראפקאב**, וכנראה חיבר אז ספר דילן, ואח"כ נתקבל לאבד"ק **זבארוב** ונפטר שם בש"ט ט' שבט שנת תרצ"ז, והניח אחריו הרבה ספרי קודש כמעט על כל ד' חלקי שו"ע, וגם היה לו הרבה מאות שו"ת אשר היה מוכן לדפוס ועלו יחדו עם הכורת, ובעוה"ר לא זכינו לאורם.

ויהא רעוא שזכות המחברים הקדושים יעמוד לנו ולזרענו עד עולם, להתברך בכל מילי דמיטב מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, ושנוכה להמשיך פעולתינו להלאה, ונזכה במהרה לביאת גואל צדק בב"א.

דברים אחדים מאת הוצאת "תורה אור"
 (על שם הפסגה נר מצוה ותורה אור ע"י סוטה דף כ"א)
נתייסד שנת תשמ"ט לפ"ק

הנה לא יאומן כי יסופר, כמה ספרי יקרי ערך גדולי עולם לקדושים אשר בארץ המה, שכבר עברו וחלפו כמה מאות שנה, אשר ספרי הקודש אשר מפיהם אנו חיים לא ראו אור הדפוס, אחר שנדפס פ"א בחיי המחבר או תיכף אחר הסתלקותם.

וז"ל של בעל **לבושי מרדכי** במכתבו על ספר תשובה מאהבה: **"טוב עשה בעמיו לחדש אורות מאופל, וכמה פעמים אני משתאה על מדפיסים שאינם נותנים עיניהם לדפוס שו"ת רבותינו הגאונים מקדמת דנא, אשר כל בית ישראל נשען עליהם וכו'" עכ"ל.**

הנה עצם הספרים מלאים מרגליות טובות, במשא ומתן של הלכה, וגם לרבות דבריהם שמובאים בקיצור בשאר ספרי גדולי הפוסקים, אינו דומה לעיני הקורא כשעיין בפנים הספר, להבין מקור מקומו טהור שבירר וליבן מש"ס ופוסקים לבנות ולסתור, ועי"ז ישמע חכם ויוסיף לקח להבין דבר מתוך דבר, לדמות מילתא למילתא, וכבר אמרו חכז"ל אגורה באהלך עולמים ע"י שאומרים שמועות מפיו עי"ז יהיה שפתותיו דובבות בקבר, וע"י שיתבררו אור תורתם בין היושבים באהלי של תורה, יורח אור תורתם, מרוב קדושתם, אשר עליהם אמרו אם ראשונים כמלאכים וכו', ואמרו חז"ל (פס"ז כ"ג י"ח) כל המברר מקחו של צדיק כאילו קיים עשרת הדברות.

ע"כ בעזהשי"ת נתנה ראש ונשובה להדפיס את ספרי הקדמונים, גדולי הפוסקים, ע"י הוצאת **"תורה אור"** כשמו כן הוא, לחדש אורה של התורה, הטוב סחרה מכל סחורה, כי היא לנו עוז ואורה.

וכל מי שרוצה לזכות להדפיס איזה ספר לשמו ולזכרו של נשמות הנעדרים, שיהא זכות לעילוי נשמתם, או מי שברצונו לעשות קרן, שע"י הקרן יתאפשר להוציא לאור ספרי הקודש, נא לפנות אל הוצאת **"תורה אור"**, וזכות המצוה יגן על כל המסייעים והעושים, להתברך באלף המגן, בשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם, להם ולזרעם ע"ע אנס"ו.

הנהלת **תורה אור** לגלות מצפוני טמוני חול
 ספרי גדולי הפוסקים והגאונים זצ"ל

הספר הזה נדפס לע"נ
 רבי **יעקב בן רבי אברהם הלוי זצ"ל**
 נפטר י"א אדר תשמ"מ לפ"ק
 ת.נ.צ.ב.ה.